

INTEGRUOTAS VANDENS VALDYMAS LIETUVOJE LIFE SIP VANDUO

Nr. 101104645 — LIFE22-IPE-LT-LIFE SIP Vanduo

Kaip pagerinti vandens telkinių būklę Dovinės aukštupio baseine?

Zenonas Gulbinas
Gamtos paveldo fondas

Simnas, 2025-10-24

T3.5. Kompleksinis pilotinis projektas, skirtas Dovinės upės baseino vandens telkinių ekologinės būklės gerinimui.

Koordinatorius – Gamtos paveldo fondas (GPF)

Uždaviniui įgyvendinti numatytos 4 veiklos:

1. Dovinės upės baseino integruoto valdymo plano parengimas

2. Simno žuvininkystės ūkio poveikio Simno ežerui mažinimas

3. Žemės ūkio taršos mažinimas Dovinės upės baseine

4. Miesto taršos mažinimas Dovinės upės baseine

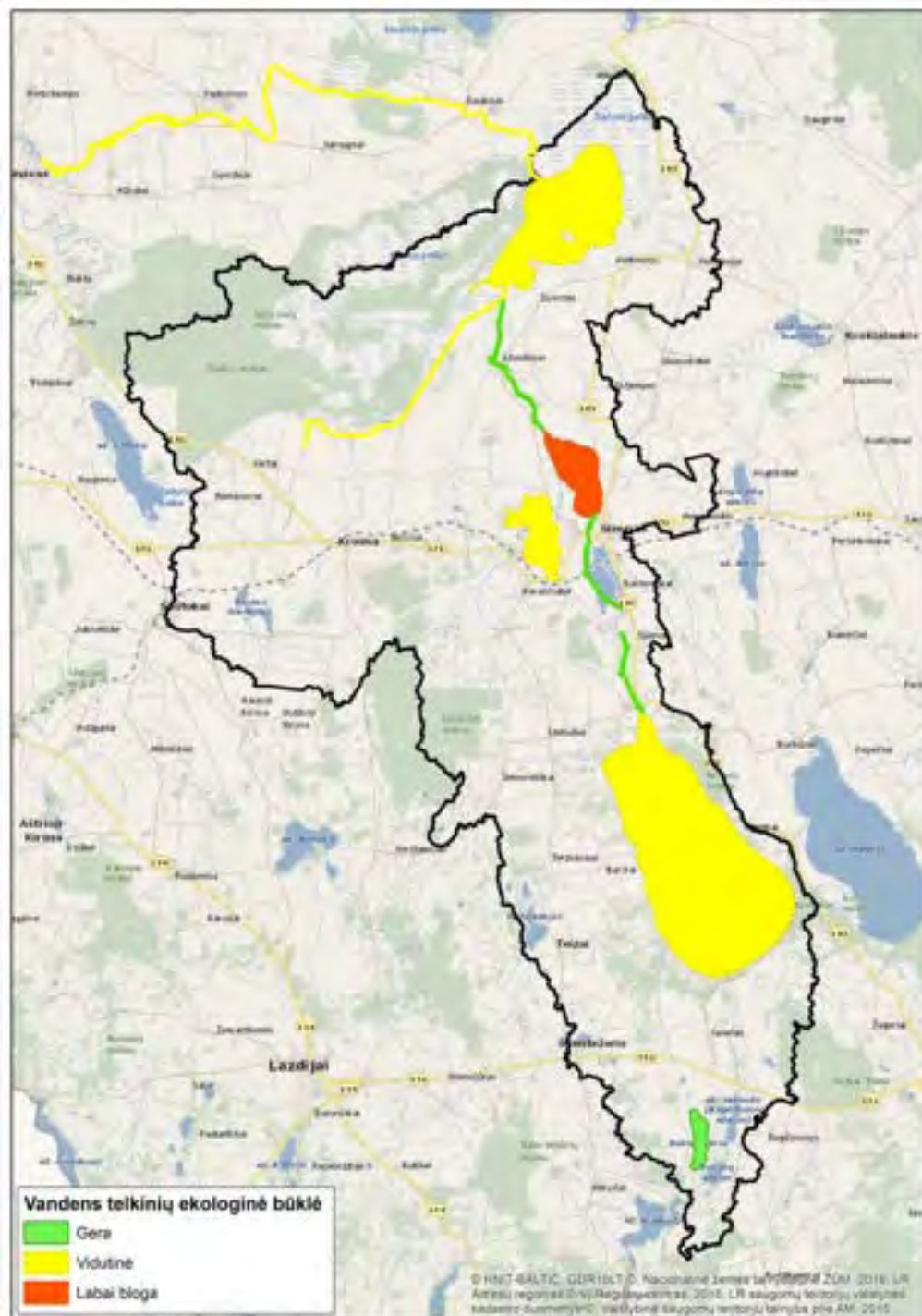

Dovinės aukštupio baseinas ir vandens telkinių ekologinė būklė

Dovinės upės baseino plotas – 328,7 km²

Ežerų ekologinė būklė:

- **Gera** – Babrai
- **Vidutinė** – Dusia, Giluitis, Žuvintas
- **Labai bloga** – Simnas

Simno ež. – 2025-08-13

Palydovinė
Sentinel
nuotrauka
2020-08-12

T3.5.1. Dovinės upės baseino integruotas valdymo planas

Nr.	Veikla
1.	Integruoto vandens valdymo plano Dovinės upės baseinui parengimas
2.	2 vandens matavimo stočių įrengimas
3.	Atrankos programos (screening) parengimas monitoringo vietoms parinkti, preliminarus taršos šaltinių vandens telkiniuose nustatymas
4.	Dovinės upės baseino taršos apkrovos monitoringo programos parengimas
5.	Simno ežero modeliavimas WET (Water Ecosystems Tool) modeliu
6.	Dovinės aukštupio baseino modeliavimas SWAT modeliu

1)

2026 m. pabaigoje pradės
veikti 2 Dovinės upės **vandens
lygio matavimo stotelės:**

- 1) žemiau Dusios ežero
- 2) žemiau Ažuolinių k.

2)

Atrankos programos (screening) parengimas
monitoringo vietoms parinkti, preliminarus taršos
šaltinių vandens telkiniuose nustatymas

Ekspertų išvyka į Dovinės aukštupio
baseiną:
2024-05-22 (AAA, GTC, ŽT, GPF, DSSTD)

Parengta
„DOVINĖS AUKŠTUPIO BASEINO APKROVŲ STEBĖSENOS PROGRAMA“
 2025-2027 m. (GTC)

Su parengta programa galima susipažinti GPF interneto svetainėje:

<https://www.gpf.lt/projektas/projektai/vykdomi-projektai/integruotas-vandens-valdymas-lietuvoje-life-sip-vanduo/>

Matavimai ir mėginių ėmimas atliekami 28 monitoringo vietose
 (papildomai 3 taškuose matuojamas tik debitas) 10 k./metus.

Monitoringo vietos kodas	Monitoringo vietos pavadinimas	Monitoringo vietos LKS koordinatės		Hidrologinių kokybės elementų rodikliai		Fizikinių-cheminių kokybės elementų rodikliai		Debito ir fizikinių-cheminių kokybės elementų rodiklių matavimo tvarkaraštis												Monitoringo vykdytojai
		x	y	Debitas	Vandens lygis (kaupikliai)	pH, SEL, temperatūra (in situ)	BDS ₇ , ChDS _{Mn} , O ₂ , SM, maistingosios medžiagos (mėginys)	Mėnuo												
								1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	2	3	4	5	6	7	8	9												10
D-1A	Sutrė aukščiau paežerės pelkės	481020	6013659	10		10	10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	A
D-1B	Sutrė žemiau paežerės pelkės	481084	6013659	10		10	10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	A
D-2	Šventupė - Staigūnai	479137	6013659	10		10	10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	A
D-4	Kraušius - Barčiai	478199	6013659	10		10	10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	A
D-5	Bevardis up. - Prelomčiškė	477582	6019580	10		10	10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	A
D-6	Bevardis up. - Padusys	477211	6020318	10		10	10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	A
D-7	Pryga - Padusys	477142	6020514	10		10	10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	A
D _{ist.}	Dovinė (Spernia) - Metelytė	478215	6022383	Pagal VMS programą		10	10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	VMS/A
K-1.1	Kalesninkų tv. - 1-as išleistuvas	477814	6025068	10				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	H
K-1.2	Kalesninkų tv. - 2-as išleistuvas	477831	6025070	10				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	H
K-1.3	Kalesninkų tv. - 3-as išleistuvas	477842	6025071	10	12	10	10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	H/A/Ž
K-1.4	Kalesninkų tv. - 4-as išleistuvas	477885	6025076	10				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	H

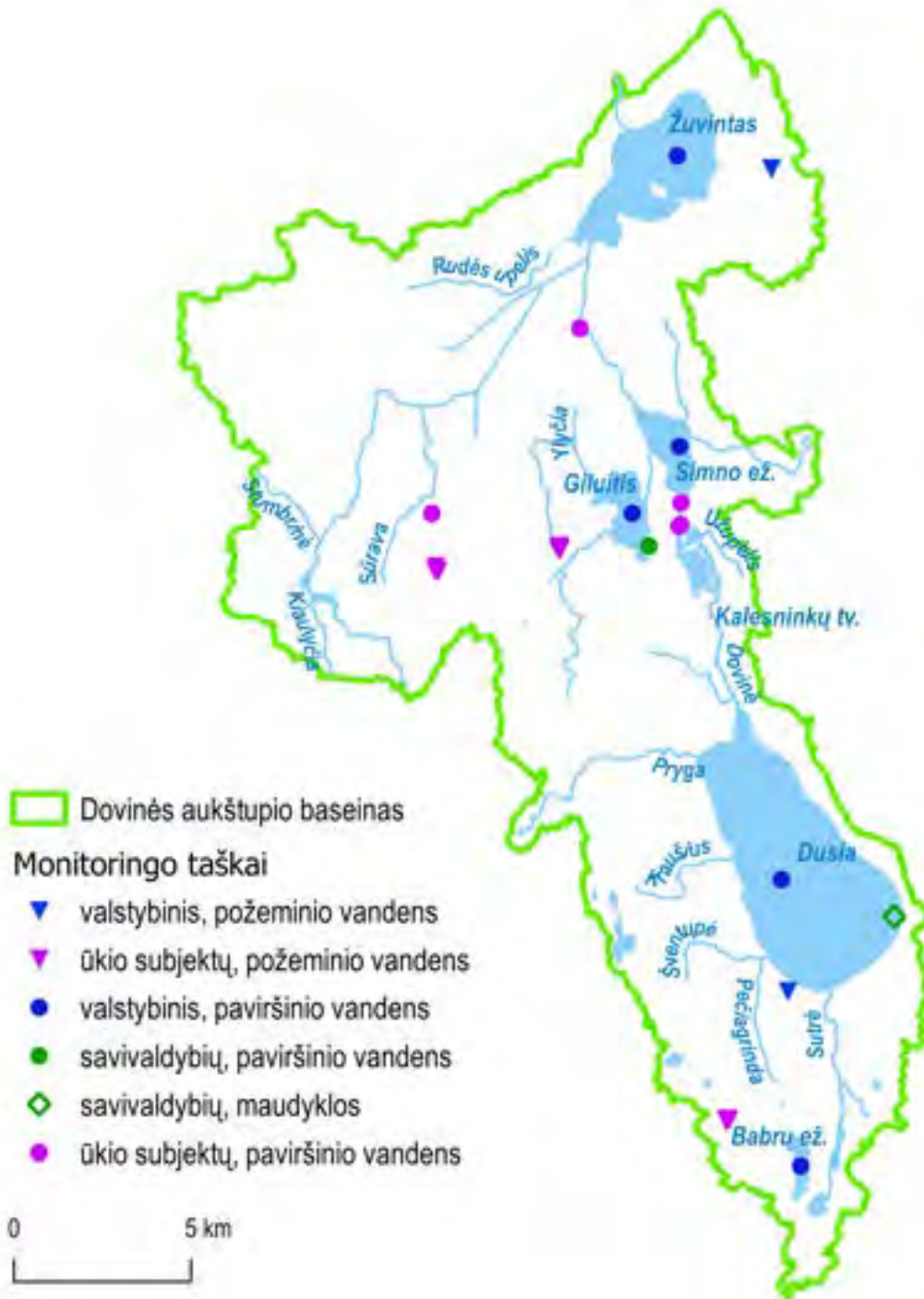
Dovinės upės baseino
 interaktyvus [žemėlapis](#)

Ekspedicija 2025.06.09-10 – metodiniai debito matavimo ir mėginių ėmimo klausimai

Ekspedicija 2025.10.09 –
nuopylų aukščių matavimai

Parengta
**„DOVINĖS AUKŠTUPIO BASEINO
TARŠOS INVENTORIZACIJA IR
APKROVOS VERTINIMAS PGAL
PASTAROJO DEŠIMTMEČIO
TUYRIMŲ DUOMENIS“**
2025 m. (GTC)

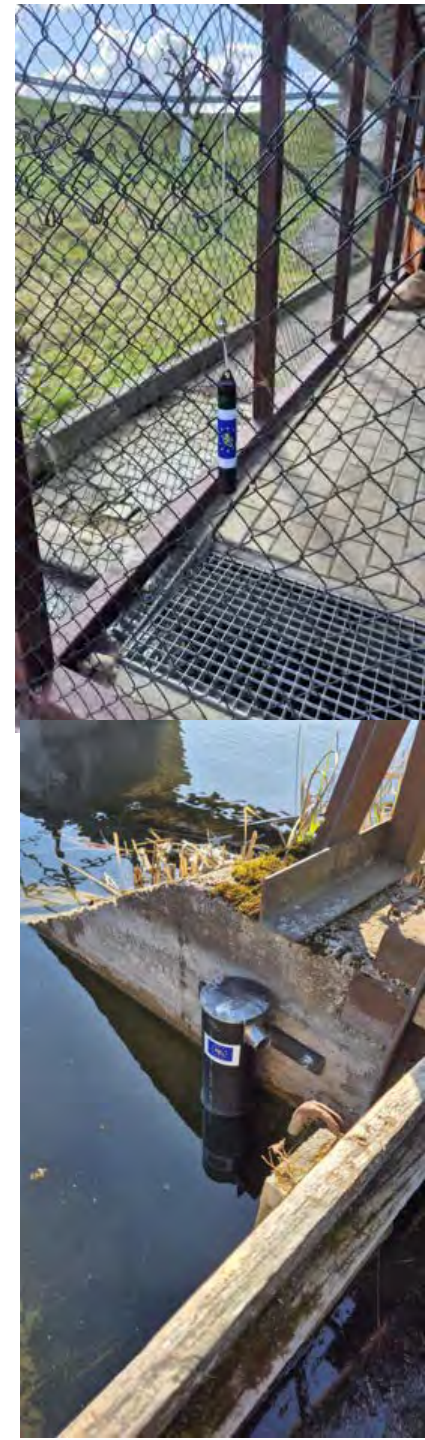
Su parengta ataskaita galima
susipažinti GPF interneto
svetainėje:

<https://www.gpf.lt/projektas/projektai/vykdomi-projektai/integruotas-vandens-valdymas-lietuvoje-life-sip-vanduo/>

T3.5.2. Simno žuvininkystės ūkio poveikio Simno ežerui mažinimas

Nr.	Veikla
1.	Penkių vandens lygio ir vieno atmosferos slėgio matuoklių įrengimas
2.	Racionalaus vandens naudojimo Simno žuvininkystės ūkyje įvertinimas
3.	Atranka dėl Simno žuvininkystės ūkio poveikio aplinkai vertinimo
4.	Simno žuvininkystės ūkio modernizavimas: ➤ 4 tvenkinių kaskadavimas ➤ 2 hidrojtvarų išmontavimas ➤ 4 naujų hidrojtvarų įrengimas ➤ 1 hidrojtvaro rekonstravimas ➤ šlapynės įrengimas ➤ 2 mechaninių filtrų įrengimas

2025-04-08 – įrengti 5 vandens lygio matuokliai
ir 1 vienas atmosferos slėgio matuoklis

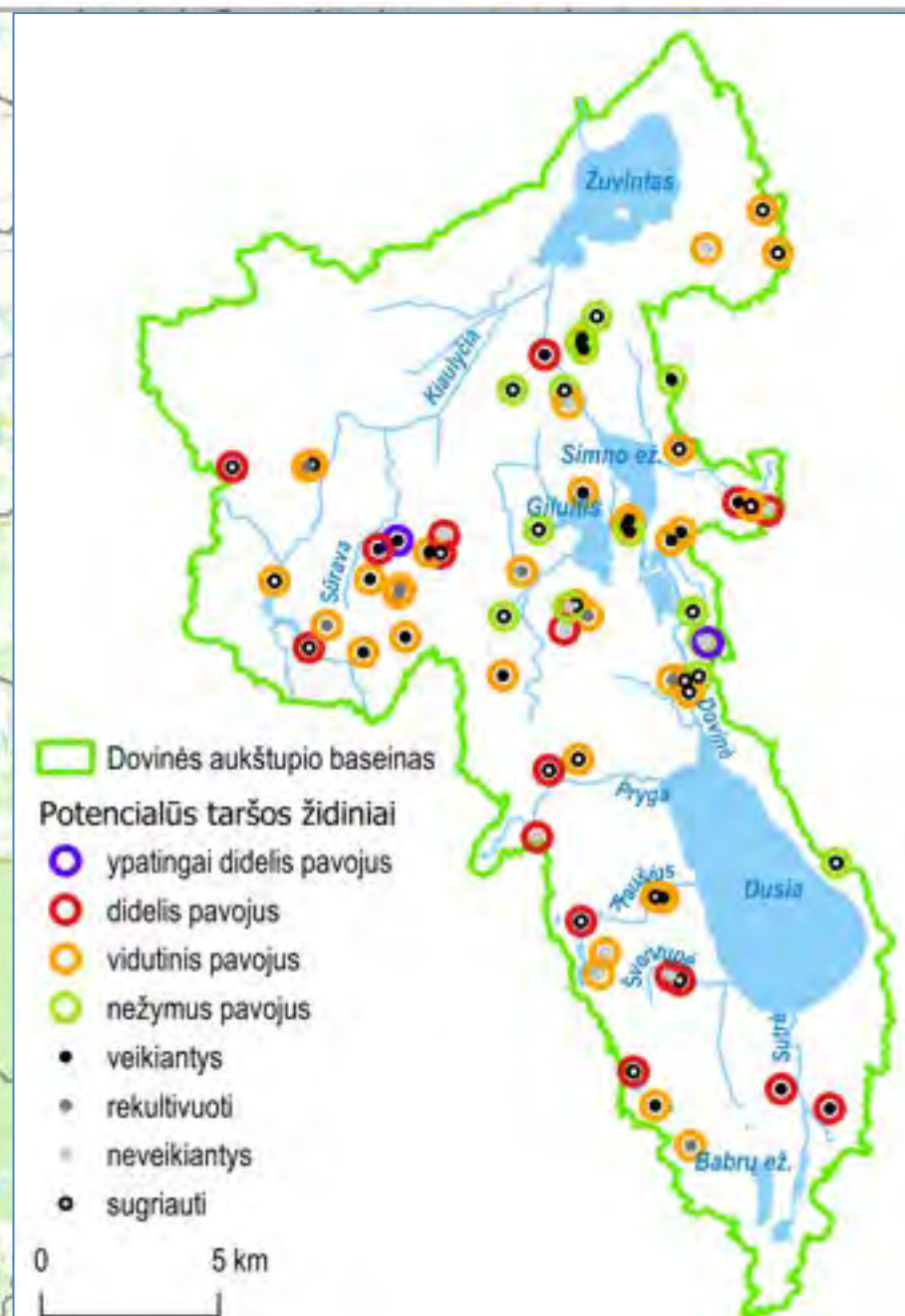

T3.5.3. Žemės ūkio taršos mažinimas Dovinės upės baseine

Nr.	Veikla
1.	Įvadinis seminaras ūkininkams apie projekto veiklas ir priemones, numatytas Dovinės upės baseine
2.	Maistinių medžiagų sulaikymo priemonių (Nutrient Retention Measures) įrengimas Dovinės upės baseine: ➤ 3 denitrifikacijos bioreaktorių statyba ir įrengimas ➤ 3 sedimentacinių tvenkinėlių statyba ir įrengimas ➤ 2 šlapynių statyba ir įrengimas
3.	Mokymai ūkininkams seminario metu apie tvarų maistinių medžiagų valdymą ir mažesnį mineralinių trąšų naudojimą ūkyje
4.	2 bandomųjų ūkių parinkimas Dovinės upės baseine. Kontrolinių klausimynų dėl tręšimo ūkyje testavimas.

Potencialūs taršos židiniai

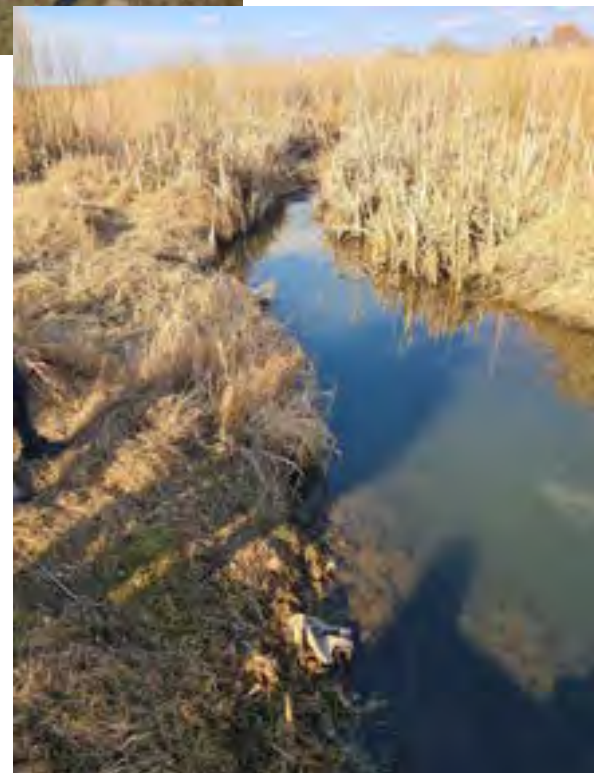
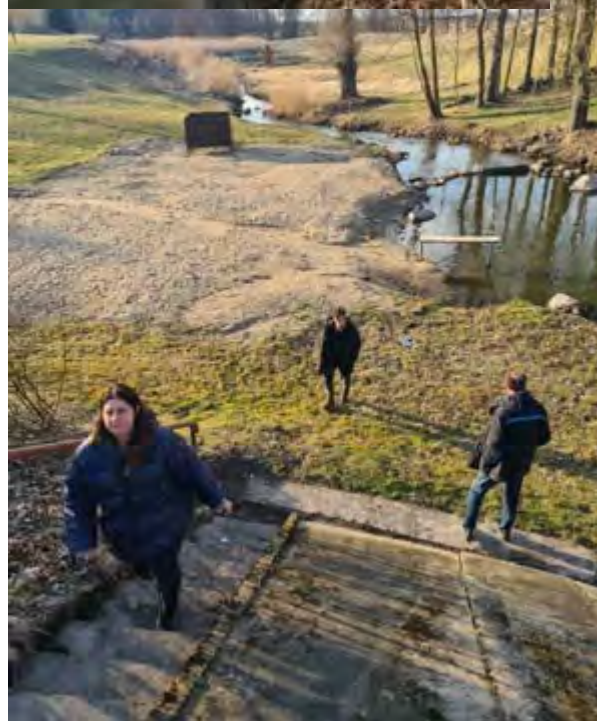
Maistinių medžiagų sulaikymo priemonių (Nutrient Retention Measures) įrengimas Dovinės aukštupio baseine

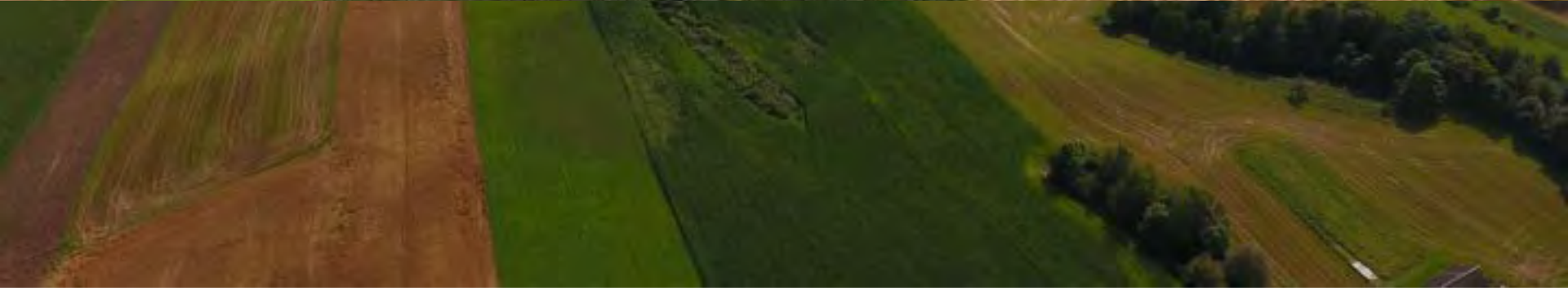
- Baseine registruoti 70 potencialių taršos židinių;
- Preliminariai parinktos galimos vietos denitrifikacijos bioreaktorių ir šlapynių įrengimui;
- Kitų priemonių taikymas (akmenų, medžio rąstų metiniai)

Maistinių medžiagų sulaikymo priemonių (Nutrient Retention Measures) įrengimas Dovinės aukštupio baseine

2025-03-25
suorganizuota
ekspertų išvyka
į Dovinės aukštupio
baseiną
(APVA, AAA, GTC,
ŽT, GPF, DSSTD)

Kraužio upelis – 2025-08-13

Drenažo sistema ir numatomos bioreaktorių vietos Simno ež. baseine

Drenažo sistemos rinktuvas
2025-08-13

T3.5.4. Miesto taršos mažinimas Dovinės upės baseine

Nr.	Veikla
1.	Prie centrinio nuotekų tinklo neprijungtų namų ūkių individualių nuotekų valymo įrenginių Dovinės upės baseine vertinimas
2.	Visų Dovinės upės baseino privačių nuotekų įrenginių registracija
3.	Nevalytų nuotekų poveikio ežerų kokybei demonstravimo kampanija, siekiant paskatinti gyventojus įsirengti efektyvesnį individualų nuotekų valymą ar prisijungti prie nuotekų tinklų
4.	Georadaro panaudojimas nelegalių išleistuvų aplink Simno ežerą identifikavimui ir duomenų analizė
5.	Bepiločių orlaivių panaudojimas nelegalių išleistuvų identifikavimui Dovinės upės baseine ir duomenų analizė

„Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Simne“

(VP3-3.1-AM-01-V-01-014) 2008-12-01 – 2010-09-01

Vykdytojas – Alytaus rajono savivaldybės administracija

(partneris – Alytaus rajono savivaldybės įmonė „Simno komunalininkas“)

2023 m. Simno mieste (Alytaus r.) suprojektuoti ir pastatyti
nauji klasikinio tipo **biologinio nuotekų valymo įrenginiai**.

Nuotekų tvarkymo informacinė sistema: [NTIS](#)

NTIS tikslas – naudojantis informacinėmis technologijomis ir geografinėmis informacinėmis sistemomis (toliau – GIS) užtikrinti individualių nuotekų tvarkymo sistemų (toliau – INTS) apskaitą ir kontrolę, optimizuoti Europos Komisijai reikalingų duomenų apie individualiai tvarkomas nuotekas surinkimą.

NTIS uždaviniai:

1. užtikrinti interaktyvų, GIS grįstos informacijos apie INTS tvarkymą sudarant sąlygas fiziniams ir juridiniams asmenims, valstybės įmonėms, savivaldybėms ir viešiesiems geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams įvesti ir tvarkyti duomenis apie INTS tipus, būklę ir būseną, kitus duomenis, padedančius vykdyti INTS stebėseną ir kontrolę informacinių technologijų priemonėmis;
2. automatizuoti Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme nustatytų INTS apskaitos ir kontrolės funkcijų vykdymą;
3. optimizuoti INTS naudojimo stebėseną ir duomenų apie INTS pateikimą Lietuvos ir Europos Sąjungos institucijoms.

Simno miestas

Ažuolinių gyvenvietė

Nuoširdus ačiū!!!

